

Utbildningsinspektion i Ervalla och Ölmbrotorps skolor förskoleklass, grundskola årskurs 1–6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden

2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ervalla och Ölmbrotorps skolor	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	95
Förskoleklass	27
Grundskola	221

Ervalla och Ölmbrotorps skolor bildar ett rektorsområde som kallas Dylta skolområde. Skolorna ligger i två mindre samhällen norr om Örebro. Många av eleverna i skolområdet bor på landet och åker skolskjuts.

Verksamheten i båda skolorna omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. I båda skolorna finns skolbarnsomsorg.

Skolornas personal är organiserad i arbetslag. Idrottsläraren, musikläraren och slöjdlärarna arbetar i båda skolorna. Skolsköterskan, kuratorn och skolassistenten delas med andra skolor. I Ervalla skola är eleverna fördelade i åldersblandade klasser, två 1-2-3:or och två 4-5-6:or. I Ölmbrotorps skola finns en förskoleklass samt en klass för varje årskurs 1–6.

Under 2003 genomfördes en ombyggnad av Ervalla skola och samtliga verksamheter förutom textilslöjd ryms under ett och samma tak. Ölmbrotorps skolas huvudbyggnad är från 1923. Viss del av verksamheten finns i två paviljonger samt en byggnad som rymmer salar för idrott och trä- och metallslöjd.

Fram till slutet av läsåret 2003/2004 ingick även Axbergshammars skola i Dylta skolområde. Skolan lades ned vid vårterminens slut, vilket innebar att skolans elever och personal flyttades till Ervalla och Ölmbrotorps skolor inför innevarande läsår.

Genomförandet av inspektionen i Ervalla och Ölmbrotorps skolor

Skolverket sände den 28 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Ervalla och Ölmbrotorps skolor har bestått av undervisningsrådet Eleonor Duvander och experten Håkan Wetell. Besök i Ervalla och Ölmbrotorps skolor inleddes den 28 september och avslutades den 29 september 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Ervalla och Ölmbrotorps skolor, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också

på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Ervalla och Ölmbrotorps skolor genomfördes formella intervjuer med elever i årskurs 2 och 6, föräldrar till elever i årskurs 2 och 6, personal i förskoleklasserna, årskurs 2 och 6, specialpedagoger och rektor. Verksamhetsbesök gjordes i förskoleklasserna, årskurs 2 och 6.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Inom rektorsområdet är arbetet för att öka elevernas inflytande och ansvar prioriterat. Likaså strävar skolorna efter att miljön skall vara trygg. Skolorna utvärderar varje läsår arbetet med hjälp av en enkät till eleverna. Enkätssammanställningarna visar bland annat att flertalet elever i skolorna anser att de "får vara med och bestämma" till exempel på raster och under lektionerna. I skolornas kvalitetsredovisningar finns uppgifter om att de aktiviteter skolorna genomfört under 2003 bidragit till ökad trivsel, glädje och trygghet bland såväl elever som personal.

Av intervjuer med elever, personal och föräldrar samt av inspektörernas observationer framkommer att Ölmbrotorps skola är en trygg miljö. Vidare framkommer att det i Ervalla skola förekommer en del bråk på rasterna och att språket mellan eleverna ibland upplevs som kränkande. Personalen i Ervalla skola är dock medveten om detta och har vidtagit olika åtgärder för att komma tillrätta med problemen, bland annat genom rastvakter och genom samtal i åldersblandade grupper om hur man är och bör vara mot varandra. Inspektörerna vill peka på vikten av att Ervalla skola följer upp vilka resultat åtgärderna leder till och vidtar ytterligare åtgärder om så behövs.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolornas strävanden efter att vara en god social gemenskap som ger trygghet har lett till goda resultat.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Ervalla och Ölmbrotorps skolor har som gemensamt övergripande mål i sina så kallade verksamhetsplaner att utveckla arbetet med samtliga barns språkutveckling och att andelen ungdomar med godkända betyg när de lämnar grundskolan skall öka. Resultatmålet för skolorna är att alla elever i årskurs 5 skall klara nationella proven. Det framkommer av skolornas utvärderingar och kvalitetsredovisningar att nästan samtliga elever uppnår kravnivåerna i de nationella ämnesproven för årskurs 5. Skolorna saknar resultatredovisningar avseende elevernas kunskaper i övriga ämnen.

Varje termin följer skolorna upp elevernas läsutveckling med hjälp av så kallade läsutvecklingsscheman. I skolornas kvalitetsredovisningar för 2003 anges att skolornas uppföljningar visar att flertalet av eleverna är goda läsare. Enligt redovisningarna har dessa scheman gett pedagogerna ett redskap som tydliggör var de behöver sätta in åtgärder för att alla elever skall lyckas med sin läsinläring.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att de redovisade resultaten av det pedagogiska arbetet i Ervalla och Ölmbrotorps skolor är goda. Skolorna följer på olika sätt elevernas kunskapsutveckling, men saknar en helhetsbild över kunskapsutvecklingen och resultaten i samtliga ämnen, vilket bör förbättras.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Det framgår av skolornas dokument att personalen arbetar för att öka elevernas delaktighet i och inflytande över verksamheterna. Skolornas ambitioner beskrivs i respektive kvalitetsredovisning. I Ervalla skola är det elevernas delaktighet i det egna lärandet som står i fokus, vilket har lett till att elever och lärare tillsammans planerar och utvärderar veckans arbete. I Ölmbrotorps skola skall eleverna göras delaktiga i skolans verksamhet genom att utveckla elevernas in-

flytande i olika formella forum, t. ex. klassråd och elevråd. Båda skolorna konstaterar i sina kvalitetsredovisningar att man kommit en bit på väg.

Ett prioriterat område för båda skolorna är att skapa en trygg miljö för eleverna. I Ervalla skola har man ett faddersystem som bland annat innebär att eleverna i årskurs 4 hämtar barnen i förskoleklassen för att äta tillsammans med dem. Vidare läser eleverna i årskurs 4 tillsammans med barnen i förskoleklass. Personalen i skolan framhåller också att de åldersblandade klasserna bidrar till att eleverna känner varandra och bryr sig om varandra över åldersgränserna.

I Ölmbrotorps skola ordnar elever i årskurserna 5 och 6 en "börja skolan fest" vid varje läsårsstart för samtliga barn i skolan och förskoleklassen. Eleverna i årskurs 1 är faddrar till barnen i förskoleklass och klasserna genomför vissa trygghetsövningar tillsammans. Andra inslag i skolans verksamhet för att skapa en trygg miljö är massage, rastvärdar samt en temavecka då man behandlat förhållningssätt och kamratskap. I skolan bildar några elever en trivselgrupp mot mobbning som går runt och informerar om skolans förebyggande arbete mot kränkande behandling i varje klass.

I Ervalla och Ölmbrotorps skolor finns så kallade antimobbningsombud som tillsammans bildar skolområdets antimobbningsgrupp. Antimobbningsombuden tillskrivs ett särskilt ansvar i skolområdets gemensamma handlingsprogram mot kränkande behandling benämnt "Trygg miljö i skolan". I handlingsprogrammet beskrivs kortfattat skolornas förebyggande åtgärder för att förhindra och åtgärda "mobbning". Det vidare begreppet kränkande behandling används inte i dokumentet. Vidare saknas beskrivningar av hur skolan skall agera om den kränkande behandlingen uppstår i relationen mellan vuxen och elev. Efter inspektörernas besök har handlingsprogrammet reviderats och omfattar nu olika typer av kränkande behandling samt uppmärksammar också att kränkningar även kan ske mellan lärare och elever.

Skolornas hälsofrämjande arbete kännetecknas av att personal och elever är mycket ute. Viss del av undervisningen bedrivs utomhus och schemalagda promenader genomförs.

Enligt skolornas kvalitetsredovisningar för 2003 upplevs samarbetet med föräldrarna som positivt. Personalen i skolorna använder sig av olika sätt för att kommunicera med föräldrar, bland annat veckobrev och planeringskalender. Ervalla skola har en brukarstyrelse, som anses fungera väl av både skolans personal och föräldrarna. Brukarstyrelsen har bland annat möjligheter att lämna synpunkter på skolans verksamhetsplan. Protokoll från mötena skickas ut till samtliga hem. I avvaktan på en ny rektor var Ölmbrotorps skolas föräldraråd vilande under höstterminen 2004 men startade igen 2005 under ledning av en förälder.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Ervalla och Ölmbrotorps skolors arbete för en god arbetsmiljö och för att skapa delaktighet är av god kvalitet.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Förskoleklasserna i Ervalla och Ölmbrotorps skolor samarbetar med de lägre årskurserna i respektive skola, bland annat med olika teman. Enligt personalen i förskoleklasserna genomsyras arbetet under början av höstterminen av en strävan att skapa en god gemenskap i barngruppen. Båda förskoleklasserna arbetar med grundläggande språkutveckling med hjälp av det så kallade Trullematerialet, som också innehåller diagnoser. Barnen har med sig "portfoliomappar" från förskolan med kort och teckningar till förskoleklassen.

Intervjuer med elever i båda skolorna visar att de på olika sätt är delaktiga i skolans verksamhet och i det egna lärandet. Bland annat får de vara med och bestämma över delar av undervisningens innehåll och över sättet att redovisa olika uppgifter. Genom observationer och intervjuer framkommer att båda skolorna strävar efter att anpassa innehåll, arbets- och redovisningssätt utifrån elevernas behov och intressen.

Av skolornas kvalitetsredovisningar framgår att personalen önskar öka elevernas inflytande över sitt eget lärande bland annat genom att "arbeta mer målrelaterat" och genom "fler måldiskussioner med eleverna". Inspektörerna menar att en strävan efter att öka elevernas inflytande över det egna lärandet förutsätter kontinuerliga diskussioner bland personalen om de nationella målen och hur de skall tolkas. Av skolornas dokument och av intervjuer med personal, elever och föräldrar framkommer att diskussioner om målen i läroplan och kursplaner inte är vanligt förekommande i verksamheterna. I en utvärdering av läsåret 2003/04 anger personalen i Ervalla skola att eleverna delgetts målen i bland annat matematik och slöjd. Intervjuade elever uppger att de av lärarna får information om vilka moment de skall klara av i olika ämnen. I något ämne följer de en plan som de har kommit överens med läraren om.

I samtal med lärare i årskurs 1–3 i Ervalla skola framträder ingen särskild pedagogisk tanke avseende den åldersintegrerade verksamheten. Personalen är relativt ny och menar att de har "ärvt" organisationen. Personalen i de två 4-5-6:orna delar ofta samtliga elever i årskurs 4–6 i åldershomogena grupper och upplever att de har stöd av varandra i arbetet med eleverna. Eftersom de är två vuxna som ser samma elever kan de ge ett bättre stöd till de elever som behöver detta.

I Ölmbrotorps skola försöker man att minst en gång om året arbeta med teman som sträcker sig över en längre tid. Vid temaarbete arbetar alla elever tillsam-

mans i olika konstellationer. Redovisningarna är en viktig del av dessa arbeten och sker inför kamrater och/eller föräldrar.

I såväl förskoleklasserna som samtliga årskurser i Ervalla och Ölmbrotorps skolor genomförs utvecklingssamtal en gång per termin. I förskoleklasserna och de lägre årskurserna får barnen fylla i en utvärdering i förväg, där barnen genom att rita munnar på ansikten får uttrycka hur de upplever olika saker. Under utvecklingssamtalen tittar man på elevernas arbeten och går igenom läsutvecklingsscheman och resultaten på nationella prov. För de äldre eleverna redovisar klasslärarna omdömen från elevernas övriga lärare.

Arbetet med elever i behov av särskilt stöd startar i arbetslagen i samband med de möten som lagen har varje vecka. De elevärenden som arbetslagen inte tycker sig kunna lösa lyfts vidare till den så kallade elevvårdsgruppen (EVG). Rektorsområdets elevvårdsgrupp består av rektorn, kuratorn, skolornas specialpedagoger och skolsköterskan. Elevvårdsgruppen omformas till en elevvårdskonferens vid beslutsärenden. De ärenden som inte kan lösas i elevvårdsgruppen förs vidare till skolförvaltning nordvästs barn- och elevhälsoteam.

Personalen är överens om rutinerna för arbetet och tycker att de fungerar bra. Specialpedagogernas kompetens tas tillvara på olika sätt bland annat i form av handledning till övrig personal och i det direkta arbetet med att ge stöd till elever. Stödet ges framförallt som individuell stödundervisning utanför klassens ram. Personalen i förskoleklasserna har fått stöd av skolornas specialpedagoger för att anpassa verksamheten till behov hos enskilda barn. Föräldrar vittnar om att de blivit involverade på ett för dem positivt sätt i arbetet.

Skolornas specialpedagoger utarbetar åtgärdsprogram tillsammans med klasslärarna utifrån en mall som är gemensam för rektorsområdet. Först upprättas ett förslag som eleverns föräldrar får ta del av. Även några barn i förskoleklasserna har åtgärdsprogram. Inspektörerna har tagit del av åtgärdsprogram för elever i båda skolorna. Samtliga program innehåller en nulägesbeskrivning över vad som fungerar bra för eleven och vad som behöver förbättras. Vidare innehåller programmen långsiktiga och kortsiktiga mål samt beskrivningar av de åtgärder som skolan skall genomföra för att eleven skall nå de uppsatta målen. Vem som är ansvarig för åtgärderna samt när uppföljning och utvärdering skall ske anges också.

På Ölmbrotorps skola finns ett fåtal elever som inte klarat samtliga kravnivåer i nationella proven i årskurs 5. Specialpedagogen följer kunskapsutvecklingen hos dessa elever och stödåtgärder genomförs. Skolan hade dock inte upprättat åtgärdsprogram för dessa elever, vilket inte är godtagbart.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det pedagogiska arbetet vid båda skolorna är av god kvalitet. Skolornas arbete med att diskutera och tolka aktuella styrdokument och att informera elever och föräldrar om målen för utbildningen behöver utvecklas. Det är inte godtagbart att Ölmbrotorps skola inte utarbetat åtgärdsprogram för samtliga elever som skolan bedömt vara i behov av särskilt stöd.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Ervalla och Ölmbrotorps skolor utgör Dylta skolområde och leds av en rektor. Vid tidpunkten för Skolverkets besök hade rektorn för skolorna just tillträtt en ny tjänst som rektor för Lillåns norra skola F-6. Hon hade samtidigt kvar ansvaret för Ervalla och Ölmbrotorps skolor i avvaktan på att en ny rektor skulle utses. Personalen anger att rektorn är förtrogen med verksamheten i Ervalla och Ölmbrotorps skolor och att hon varit drivande i flera utvecklingsarbeten, bland annat avseende arbetet med elever i behov av särskilt stöd. De anger också att arbetslagen på skolorna är relativt självgående. Rektor är välkänd bland elever och föräldrar.

På Ervalla och Ölmbrotorps skolor finns två arbetslagsledare på varje skola. En för skolan och en för fritidsverksamheten. Dessa två personer ingår i den gemensamma ledningsgruppen för Dylta skolområde. All personal i rektorsområdet träffas några gånger per läsår. Vissa dokument är gemensamma i rektorsområdet, bland annat handlingsprogrammet mot kränkande behandling.

Ervalla och Ölmbrotorps skolor har verksamhetsplaner som pekar ut prioriterade områden och som är styrande för den dagliga verksamheten och för särskilda satsningar i skolorna. Utvärderingar av verksamhetsplanens mål och aktiviteter sker i samband med varje terminsslut. Under läsårets gång försöker personalen utvärdera verksamheten kontinuerligt tillsammans med eleverna.

Skolorna har upprättat kvalitetsredovisningar för verksamhetsåret 2003. Redovisningarna har sammanställts av rektorn utifrån underlag från skolornas arbetslag. Av redovisningarna framgår vilka mål som varit prioriterade på skolorna och vilka aktiviteter som genomförts för att nå målen. Dokumenten innehåller få bedömningar av i vilken uträkning skolorna har nått målen. Rektor upplever att skolorna är mer aktivitetsstyrda än målstyrda.

Ervalla och Ölmbrotorps skolor deltar från och med vårterminen 2004 i ett utvecklingsarbete kring barns delaktighet och inflytande i skola och i fritidshemmen. Arbetet fortsätter under innevarande läsår och leds av Örebro universitet.

I scheman på båda skolorna anges ett visst antal timmar för "OÄ". Inspektörerna vill uppmärksamma skolorna på att begreppet orienteringsämnen försvann i samband med revideringen av läroplanen och kursplanerna 1994.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrningen och ledningen av skolorna är av god kvalitet. Skolorna följer upp och utvärderar sitt arbete på ett godtagbart sätt. Kvalitetsarbetet behöver dock utvecklas så att skolorna i högre

uträkning än i dag kan visa de samlade resultaten av sitt arbete mot mål i såväl nationella som lokala styrdokument samt också visa sina bedömningar av måluppfyllelsen och ange förbättringsåtgärder.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Eleverna i Ervalla och Ölmbrotorps skolor åker till Lillåns skola 7–9 för att ha språkval som erbjuds från årskurs 6. Eleverna kan välja på franska, spanska och tyska. Några få elever läser kombinationen engelska/svenska som språkval.

I Ervalla och Ölmbrotorps skolor anordnas elevens val en gång i veckan. Skolan erbjuder ett antal ämnen/teman för eleverna att välja bland som löper i femveckors perioder.

I samband med inspektörernas besök framkom att eleverna i årskurs 5 i Ölmbrotorps skola inte fått någon undervisning i hem- och konsumentkunskap, vilket innebär att de inte har någon möjlighet att uppnå målen i årskurs 5 för detta ämne. Efter Skolverkets besök har undervisning i ämnet ordnats för eleverna i årskurs 5.

I skolorna finns få elever med utländsk bakgrund. En elev får modersmålsundervisning. Ingen elev är i behov av svenska som andraspråk.

För närvarande finns ingen elev med funktionshinder i någon av skolorna. Rektorn bedömer dock att skolornas lokaler i stort sett skulle fungera för en rullstolsburen elev eftersom det finns ramper och hissar i skolorna. Skolhälsovård erbjuds i den omfattning som föreskrivs.

Rektorn och föräldrarna uppger att avgifter för bussresa och för att hyra skidor tas ut i samband med en friluftsdag varje vinter. Under friluftsdagen erbjuds kostnadsfria alternativ till utförsåkning, exempelvis pulkaåkning. Inspektörerna vill uppmärksamma Ervalla och Ölmbrotorps skolor på bestämmelserna i skollagen om att utbildningen i grundskolan skall vara avgiftsfri för eleverna. Enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad får dock förekomma. Dåvarande rektorn har senare meddelat inspektörerna att en policy utarbetades under hösten 2004 för att säkerställa att bestämmelserna följs.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Med något undantag har lärarna i Ervalla och Ölmbrotorps skolor en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Personalen har under läsåret 2003/04 erbjudits kompetensutveckling i bland annat matematik och läsutveckling. Innevarande läsår deltar delar av personalen i olika utvecklingsarbeten, med fokus på arbetslagsutveckling och elevers delaktighet och inflytande.

Skolornas lokaler är ändamålsenliga. I båda skolorna har vissa tillbyggnader och renoveringar skett under de senaste åren, vilket inneburit förbättringar. På grund av att båda skolorna fått nya elever från den nu nedlagda Axbergsskolan har det inneburit att vissa klasser blivit trångbodda under innevarande läsår. Det är angeläget att skolan bevakar att elever och personal i dessa lokaler har en god arbetsmiljö.

Personalen i båda skolorna är missnöjd med de utrymmen som används för bibliotek. Skolorna anser att tillgången till böcker försämrats i och med att den kommunala bokbussen dragits in. Inspektörerna vill uppmärksamma skolorna på vikten av eleverna genom skolbibliotekens försorg har tillgång till böcker för att tillgodose deras behov av material för utbildningen och för att främja språkutvecklingen.

Båda skolorna har stora skolgårdar som erbjuder tillfällen till olika typer av aktiviteter, exempelvis spela fotboll och pingis, gunga, hoppa hage och leka ”dunken”. Eleverna är nöjda med utemiljön.

Datorer finns på skolorna och används av eleverna i skolarbetet. Övriga läromedel är tidsenliga och finns tillräcklig omfattning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resurserna för att säkra kvaliteten i utbildningen i Ervalla och Ölmbrotorps skolor generellt sett är av god kvalitet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Ervalla och Ölmbrotorps skolor övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- skolorna saknar en helhetsbild över resultaten i samtliga ämnen, vilket bör förbättras,
- skolornas arbete med att diskutera och tolka aktuella styrdokument och att informera elever och föräldrar om målen för utbildningen behöver utvecklas samt

- kvalitetsarbete behöver utvecklas så att skolorna i högre uträckning än idag kan visa de samlade resultaten av sitt arbete mot mål i såväl nationella som lokala styrdokument samt också visa sina bedömningar av måluppfyllelsen och ange förbättringsåtgärder.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivet område skall snarast åtgärdas.

- Ölmbrotorps skola har inte utarbetat åtgärdsprogram för samtliga elever som skolan bedömt vara i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-04-29

Linköping

Eleonor Duvander

Håkan Wetell